

Vergoedingen zonder sociale bescherming

Handleiding

De regelingen die we hieronder beschrijven, geven geen sociale bescherming, en zijn eerder ontstaan om tegemoet te komen aan of om in te spelen op bepaalde praktijken, bijvoorbeeld op vraag van de (non-profit) sector.

Komen aan bod:

1. Betaling van een forfaitaire vergoeding via de kleine vergoedingsregeling (KVR) – enkel aan artiesten
2. Betaling van een vrijwilligersvergoeding
3. Occasionele socioculturele prestaties - "25-dagen regel"
4. Honorariumnota voor occasionele artistieke prestaties
5. Auteursrechten en naburige rechten
6. Andere betalingen

1 Betaling van een forfaitaire vergoeding via de kleine vergoedingsregeling (KVR) – enkel aan artiesten

Belangrijk! Check zeker de [Juist is Juist-afspraken over de KVR](#) voor je overweegt om ermee te werken.

Wat is het?

Deze regeling lijkt erg op de vrijwilligersvergoeding (zie verder) en beoogt om via de betaling van een klein bedrag alle kosten die de kunstenaar gemaakt zou hebben, te vergoeden. Het is een 'forfaitaire' vergoeding omdat het niet nodig is om er effectieve bewijsstukken voor te leggen. Noch de opdrachtgever, noch de kunstenaar moeten bewijsstukken bijhouden of voorleggen. Omdat het een forfaitaire vergoeding is, kunnen er daarnaast geen extra kosten terugbetaald worden. De KVR gaat ervan uit dat alle kosten gedekt worden door de KVR. Ook verplaatsingskosten dus.

Het bedrag van KVR is meteen ook het bedrag dat de kunstenaar krijgt, en is het bedrag waarvoor de opdrachtgever de nodige budgetten moet voorzien. Er zijn geen bijkomende inhoudingen noch bijdragen verschuldigd, zolang je de limieten respecteert (zie verder).

Voor welke prestaties?

De KVR kan gebruikt worden voor artistieke prestaties of de productie van artistieke werken en ze geldt voor kleinschalige of occasionele artistieke prestaties

Voor wie?

De KVR kan enkel gebruikt worden voor wie beschikt over een '[kunstenarskaart](#)', uitgereikt door de Commissie Kunstenaars. De kunstenaarskaart is voorbehouden aan de kunstenaar die op occasionele wijze artistieke prestaties levert.

Opgelet!

- ✓ Omdat je geen sociale zekerheidsbijdragen betaalt (zolang je aan de voorwaarden voldoet), bouwt de kunstenaar ook geen sociale bescherming op. De dagen betaald via een KVR komen bijvoorbeeld niet in aanmerking om voldoende dagen te bewijzen voor het recht op werkloosheidsvergoedingen. Anderzijds vraagt de RVA wél om de dagen waarop iemand met een KVR actief was, aan te kruisen op de werkloosheidskaart. De kunstenaar zal op die dagen geen uitkering krijgen.
- ✓ Als opdrachtgever sluit je best minstens een vrijwilligersverzekering of een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid af. Je kan de bescherming uitbreiden met een dekking voor bijvoorbeeld ongevallenkosten en/of loonderving.

Voorwaarden om met een KVR te werken

- ✓ Er geldt een maximumbedrag van 132,13 euro (2021) per dag en per opdrachtgever. Je mag als kunstenaar meerdere opdrachtgevers per dag hebben.
- ✓ De kunstenaar mag maximaal 2.642,53 euro (2021) per jaar betaald krijgen via deze regeling.
- ✓ De kunstenaar mag maximaal 7 opeenvolgende dagen bij dezelfde opdrachtgever en maximaal 30 dagen per jaar vergoed worden met een KVR.
- ✓ De opdrachtgever kan zowel een natuurlijke als een rechtspersoon zijn
- ✓ Je kan deze betaling met geen enkele andere vorm van prestatie- of kostenvergoeding combineren, tenzij het om een duidelijke andere taak/functie/opdracht gaat.
- ✓ De kunstenaar heeft een kunstenaarskaart ontvangen van de commissie kunstenaars
- ✓ Alvorens de kunstenaar aan de slag gaat moet het papieren prestatieoverzicht dat hij ontving samen met zijn kaart ingevuld worden, of moet de kunstenaar zijn prestatie digitaal ingeven bij artist@work. De opdrachtgever moet checken of dit gebeurd is.

Als opdrachtgever is het nuttig om een lijst bij te houden van betaalde KVR's voor de boekhouding en in geval van controle. Je kan hiervoor [dit model](#) gebruiken.

Meer info via Artist@Work.

In de tool schema KVR (die je apart kan downloaden bij [deze overkoepelende tool Aanwerving cultuurwerkers](#)) vind je een overzicht van de belangrijkste aspecten van werken met een KVR.

2 Betaling van een vrijwilligersvergoeding

Vrijwilligerswerk gebeurt in principe gratis en als vrije keuze van de vrijwilliger.

- ✓ Net zoals de KVR (zie hierboven) beoogt de vrijwilligersvergoeding om op forfaitaire wijze (dus zonder dat er kosten moeten bewezen of voorgelegd worden) de vrijwilliger te betalen met een all-in bedrag.
- ✓ De vrijwilligersvergoeding bedraagt 35,41 euro per dag en 1.416,16 euro per jaar (bedragen 2021).
- ✓ Anders dan bij de KVR mag de vrijwilliger daarbovenop toch nog een verplaatsingsvergoeding krijgen voor maximaal 2.000 km per jaar. Hij moet dan wel bewijsstukken voorleggen, en de vergoeding moet binnen de belastingvrije bedragen blijven (zie [hier](#) voor de meest recente bedragen).
- ✓ De bedragen zijn belastingvrij en vrij van sociale zekerheidsbijdragen.
- ✓ De opdrachtgever mag enkel een organisatie (feitelijk of rechtspersoon) met belangeloze doelstelling zijn.
- ✓ De opdrachtgever is verplicht om een vrijwilligersverzekering met minstens dekking tegen burgerlijke aansprakelijkheid af te sluiten.
- ✓ De opdrachtgever heeft een informatieplicht ten aanzien van de vrijwilliger: over zijn organisatie, de vrijwilligerstaken, de verzekering, de betaling, de geheimhoudingsplicht enz. Die informatie wordt best opgenomen in een afsprakennota. Een modeldocument is beschikbaar via www.vrijwilligersweb.be.
- ✓ Als de vrijwilliger een werkloosheidsvergoeding of ander vervangingsinkomen krijgt, moet hij vooraf het werkloosheidskantoor of de uitbetalingsinstelling op de hoogte brengen en goedkeuring verkrijgen.
- ✓ TIP: om geen verwarring te creëren met andere statuten, vermijd je best begripsverwarring. De vrijwilliger krijgt dus geen “loon” maar een kostenvergoeding, tekent geen “arbeidscontract” maar een vrijwilligersnota enz.

Zie ook onze tool [Checklist vrijwilligerswerk](#).

3 Occasionele socioculturele prestaties – "25-dagen regel"

De 25-dagen-regel geeft sommige werkgevers vrijstelling van betaling van sociale bijdragen voor bepaalde werknemers, die dan hoogstens 25 dagen per jaar via deze regel tewerkgesteld worden.

Voor wie... bepaalde werkgevers

Deze regel mag enkel aangewend worden door de in de wetgeving opgesomde werkgevers. Daar vallen een aantal overheidsinstellingen onder (bijvoorbeeld scholen), en ook vzw's en verenigingen met een sociaal oogmerk "waarvan de vennoten geen vermogensvoordeel" nastreven, of door een overheid erkende organisaties die "socioculturele opleidingen" geven. Of dat zo is, moet blijken uit de statuten of kan nagevraagd worden bij het Directoraat-generaal van de Sociale Inspectie.

Voor wie... bepaalde werknemers

De 25-dagen-regel mag enkel toegepast worden voor volgende functies: monitor, leider, animator, beheerder, huismeester en bewaker.

Voorwaarden

- ✓ De tewerkstelling moet vooraf gemeld worden aan de Directie-Generaal van de Sociale Inspectie. De werknemer mag maximaal 25 dagen per jaar via dit statuut tewerkgesteld worden ...
TIP: Neem dit op in het contract en vraag de werknemer om de werkgever op de hoogte te stellen van het aantal dagen dat hij bij andere werkgevers werkte voordien.
- ✓ De prestaties vallen buiten de gewone werkuren of tijdens de schoolvakantie van de werknemer.
- ✓ De werkgever stelt een arbeidscontract op, moet de wetgeving in verband met arbeidsduur en cao-minimumlonen respecteren, en levert loondocumenten af.
- ✓ De werkgever is vrijgesteld van de betaling van sociale bijdragen.
- ✓ De werknemer geniet wel een beperkte sociale bescherming (minimumloon + arbeidsongevallenverzekering), maar geniet niet van ziekteverzekering, gezinsbijslag, werkloosheid en jaarlijkse vakantie.

In de tool schema Occasionele socioculturele prestaties (die je apart kan downloaden bij [deze overkoepelende tool Aanwerving cultuurwerkers](#)) vind je een overzicht van de belangrijkste aspecten van werken met de 25-dagen-regel.

4 “Honorariumnota” voor occasionele (artistieke) prestaties

De (fiscale) wetgever kent ook nog een systeem voor vergoedingen die aan iemand betaald worden naar aanleiding van een ‘occasionele’ of ‘eenmalige’, ‘toevallige’ prestatie.

Voorwaarden:

- ✓ Het moet gaan om een occasionele, eenmalige prestatie: Om als occasioneel beschouwd te kunnen worden, moet de prestatie duidelijk buiten de reguliere arbeid, functie, job, ... vallen. Bijvoorbeeld: iemand levert een bijdrage aan een publicatie en ontvangt daarvoor een bedrag, maar hij/zij bekleedt in zijn dagelijkse job wel een duidelijk andere functie. Het ‘eenmalige’ moet letterlijk genomen worden. Van zodra er een vermoeden is van enige regelmaat (ook al gaat dat om een jaarlijkse activiteit of om een laag bedrag), moet men zich in orde stellen binnen een ander statuut. De rechtbank heeft bijvoorbeeld in het verleden geoordeeld dat iemand die jaarlijks een kleine bijdrage schreef voor een publicatie, zich in regel had moeten stellen met het zelfstandigenstatuut, en ten onrechte geen socialezekerheidsbijdragen had betaald.
- ✓ Een bedrag dat op basis van deze regeling betaald is, wordt door de RVA niet in aanmerking genomen voor de opbouw van werkloosheidsrechten. Wie werkloos is moet vooraf toestemming vragen aan zijn/haar werkloosheidsbureau en moet de gewerkte dag aanduiden op zijn/haar controlekaart.
- ✓ Die eenmalige bedragen moeten aangegeven worden aan de fiscus (in de belastingaangifte is er daarvoor een speciale rubriek voorzien onder ‘diverse inkomsten’) en worden belast aan 33%. Bewezen kosten mogen eerst in mindering gebracht worden.
- ✓ Wat de sociale zekerheid betreft, is er hiervoor niks voorzien. Als de fiscus echter van oordeel is dat het géén eenmalige prestatie is en moet herbenoemd en herrekend worden bijvoorbeeld in functie van het zelfstandigenstatuut, worden ook de sociale zekerheidsdiensten op de hoogte gebracht. Zij zullen dan een bijdrage-regularisatie sturen.

In de tool schema Honorariumnota (die je apart kan downloaden bij [deze overkoepelende tool Aanwerving cultuurwerkers](#)) vind je een overzicht van de belangrijkste aspecten van werken met een honorariumnota.

5 Auteursrechten en naburige rechten

Check zeker ook onze afspraak over [intellectuele eigendomsrechten!](#)

Auteursrechten of naburige rechten kunnen bijkomend afgesproken en betaald worden bovenop een werknemers- of aannemingscontract, als de rechten in licentie gegeven worden of overgedragen worden. Denk maar aan een muziekopname waarvoor de artiest niet alleen een prestatievergoeding krijgt, maar waarvoor de geïnde auteursrechten op de exploitatie en/of verkoop ook aan hem worden doorgestort.

Let op voor de combinatie van auteursrechten en naburige rechten met een arbeidsovereenkomst! De rechtbank heeft geoordeeld dat een betaling van rechten aan een werknemer op basis van een arbeidsovereenkomst kan beschouwd worden als de “tegenprestatie voor overdracht van rechten met betrekking tot een in het arbeidscontract uit te voeren prestatie”. Daarom moest deze vergoeding beschouwd worden als gewoon loon met de normale inhoudingen. Dat was met name het geval voor een musicus die via zijn arbeidscontract afstand deed van zijn naburige rechten, en daarvoor een vergoeding kreeg.

In de andere gevallen zijn geen sociale bijdragen verschuldigd.

Fiscaal worden auteursrechten beschouwd als ‘roerende inkomsten’ en voordelig belast.

Tot een bedrag van 62,090 (in 2021) euro op jaarbasis, betaalt de rechthebbende slechts 15% belastingen. De opdrachtgever stort de 15% door aan de fiscus. Meer info op deze [link](#).

In de tool schema Auteurs- en naburige rechten (die je apart kan downloaden bij [deze overkoepelende tool Aanwerving cultuurwerkers](#)) vind je een overzicht van de belangrijkste aspecten van werken met auteurs- en naburige rechten.

6 Andere betalingen

Voor de volledigheid sommen we hierbij nog een aantal andere vormen van betaling of vergoeding op, die we soms in de sector zien opduiken, maar die volledig ‘op zich’ moeten beschouwd worden en los staan van vergoedingen voor prestaties:

- ✓ De verhuur van instrumenten of materialen: door de fiscus wordt dit in hoofde van de ontlener beschouwd als een roerend inkomen, en is door hem roerende voorheffing van 25% verschuldigd na aftrek van kosten. Als opdrachtgever leg je dat best vast op papier vast.
- ✓ Het ter beschikking stellen van een kamer, ontbijt,... voor buitenlandse kunstenaars. Hier kunnen specifieke regels van toepassing zijn in het kader van het Vlaamse toerismedecreet, Brusselse ordonnantie voor toerismeverblijven, huurwetgeving, ...

Ook hier stel je als opdrachtgever best op papier vast wat de afspraken zijn, wat ieders verantwoordelijkheden zijn, hoe betalingen geregeld worden,... Zie ook de tool [checklist residentie](#) voor bijkomende info.

- ✓ Een werkbudget ter beschikking stellen. Soms wil een organisatie een budget vrijmaken en ter beschikking stellen van een kunstenaar, om een kunstwerk of voorstelling te maken, een decor- of kostuumontwerp te realiseren,... In principe kan dit enkel binnen het kader van de eerder vermelde aanwervingsmodellen. Om misverstanden te vermijden, is het goed om ook dit soort afspraken op papier vast te leggen. Ten aanzien van derden (bv. de kunstenaar en de werkloosheidsvergoeding) kan dit contract dan getoond worden indien er vragen zouden rijzen over de aard van betaling.